

Zabłudów. Kościół rzymskokatolicki pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, wzniesiony w latach 1805-1840
Zabłudów. The Saint Apostles Peter and Paul Roman Catholic Church, erected in 1805-1840

ZABŁUDÓW I OKOLICE

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

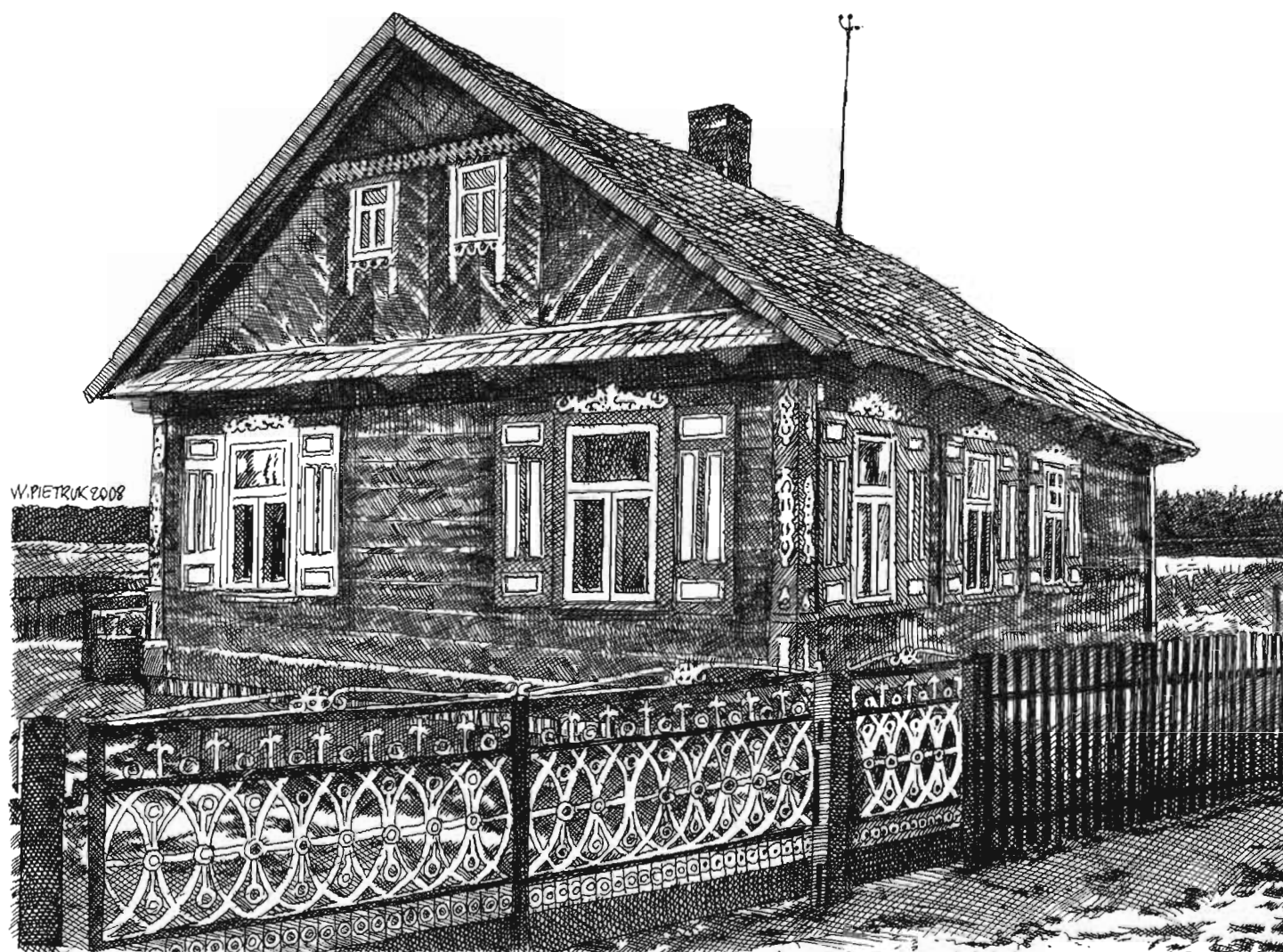
ZABŁUDÓW I OKOLICE

*W rysunkach
Władysława Pietruka*

*Wydano przy współpracy
z Urzędem Miasta Zabłudów*

Wydął:
Władysław Pietruk

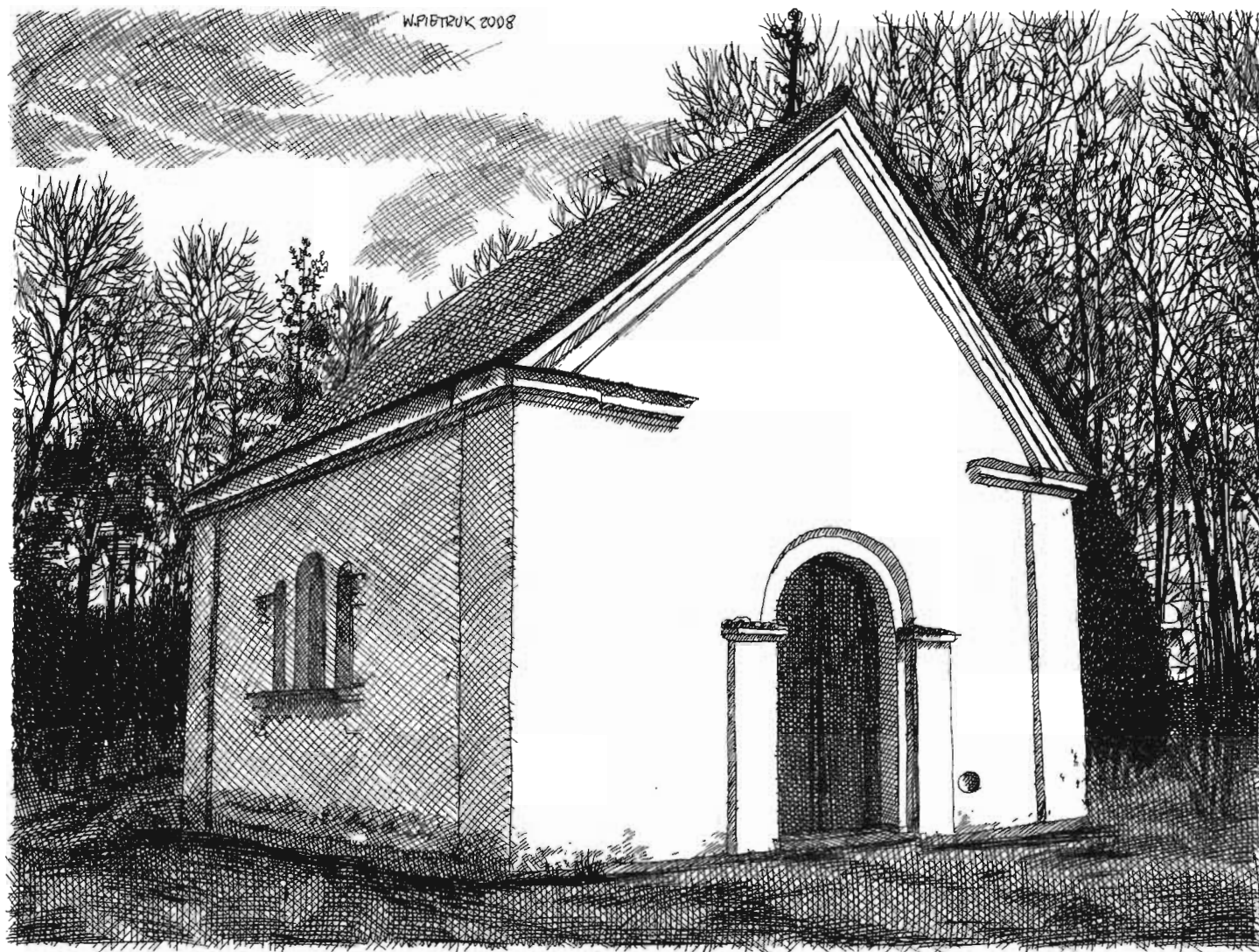
Królowy Most 2008

Ciehuszki. Drewniany dom z pięknie zdobionymi elementami okien i szczytów
Ciehuszki. A wooden cottage with beautifully decorated elements of windows and gables

Kaniuki. Widok na rzekę Narew – dom i pracownia rzeźbiarza Włodzimierza Naumiuka
Kaniuki. A view of the River Narew – a cottage and workshop of a sculptor Włodzimierz Naumiuk

Kaplica pw. Św. Marii Magdaleny usytuowana na cmentarzu katolickim – z połowy XIX w.
The Saint Mary Magdalene Chapel situated in the Catholic cemetery - from the middle of the 19th century

Krasne. Dworek z lat 1935-37 pułkownika Tadeusza Manteuffla – obecnie Dom Dziecka
Krasne. A manor house from 1935-37 owned by Lieutenant Tadeusz Manteuffl – now, an orphanage

Krynitzkie. Drewniany, zdobiony bogatą ornamentyką, dom
Krynitzkie. A wooden richly ornamented cottage

Podlasko-Mazurski Bank Spółdzielczy w Zabłudowie
Podlasie-Masurien Cooperative Bank in Zabłudów

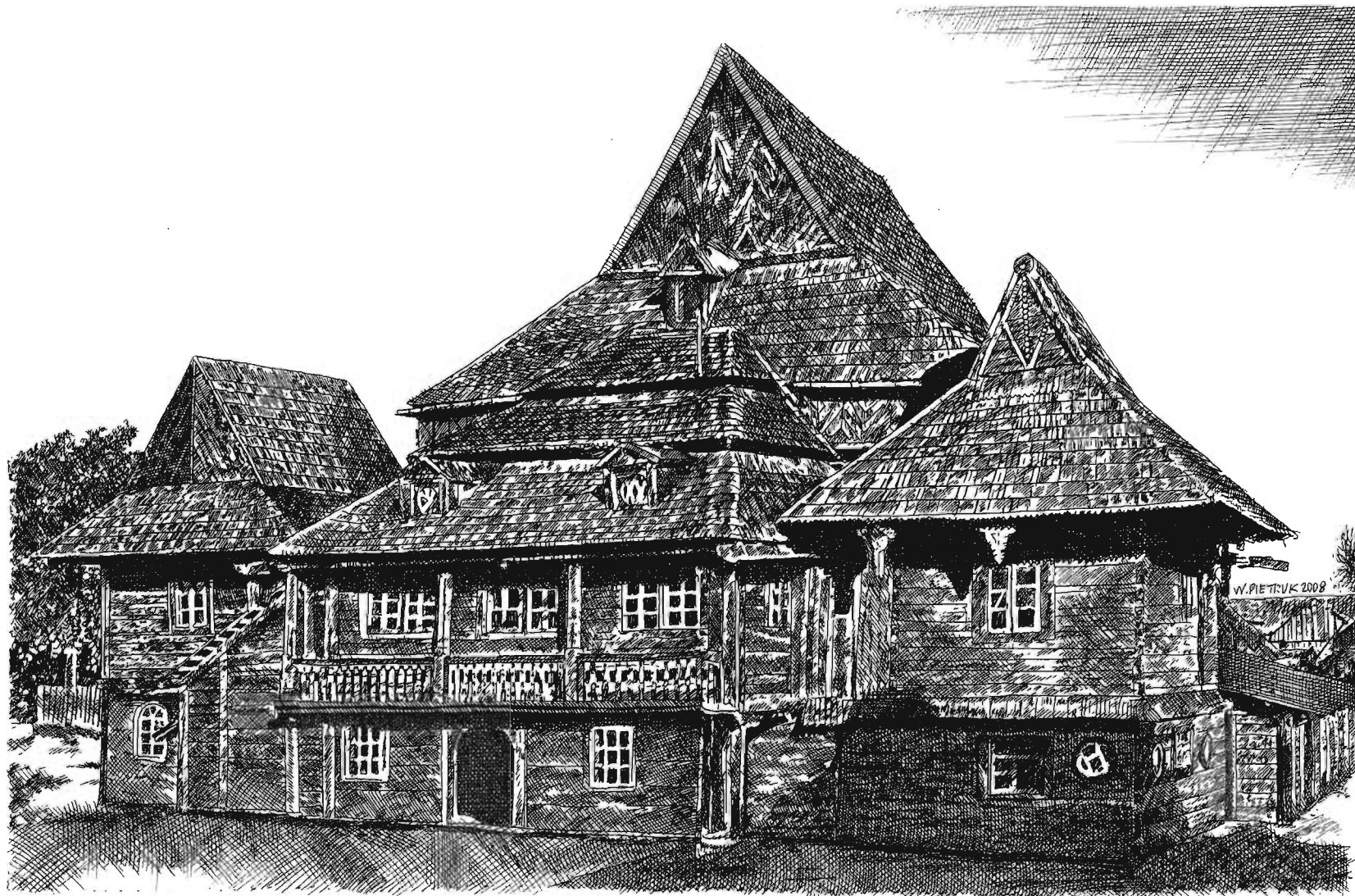
Ryboły. Cerkiew św. Kosmy i Damiana, zbudowana w 1879 r.
Ryboły. The Saints Cosmas and Damian Orthodox Church, built in 1879.

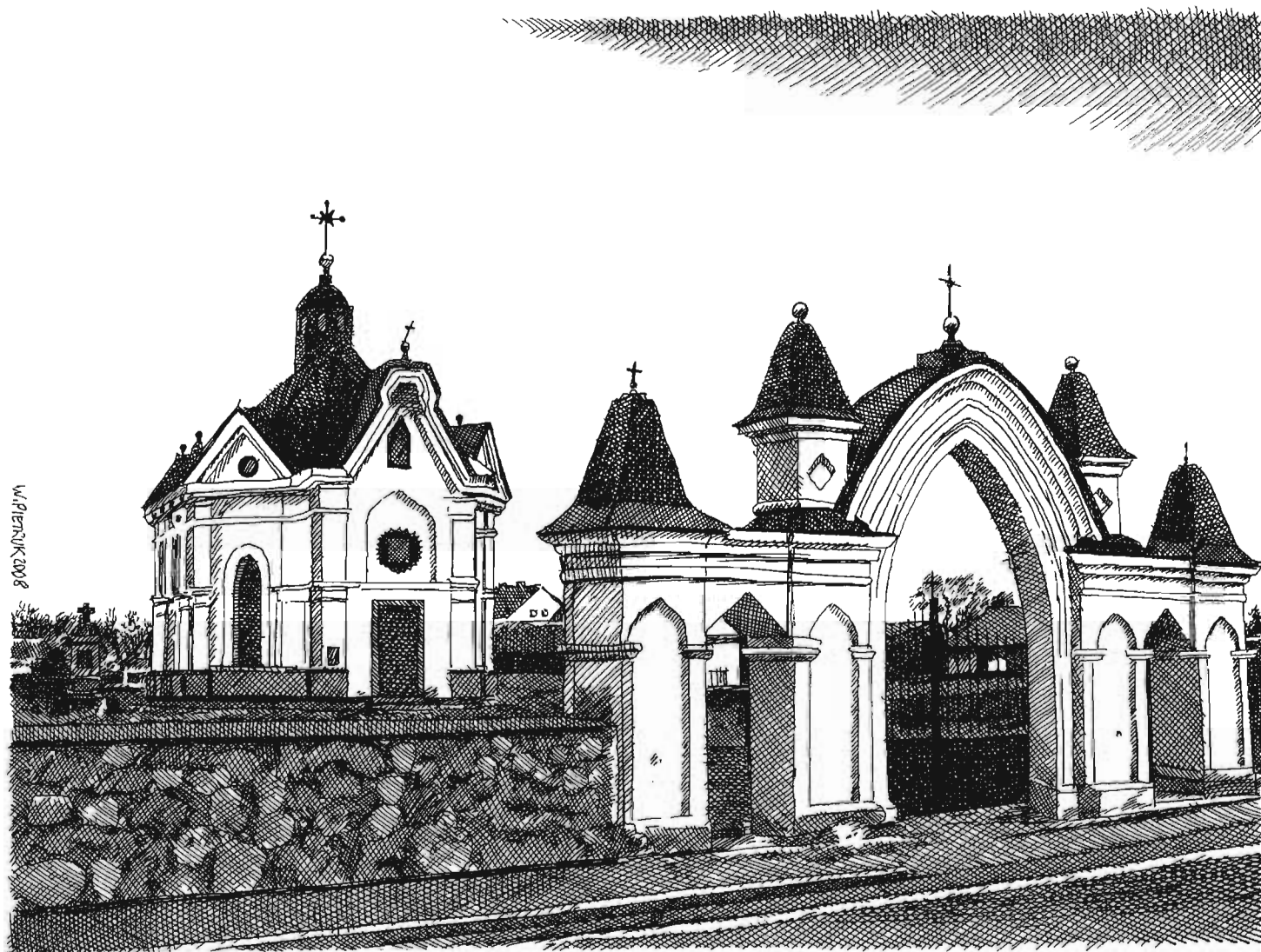
Zabłudów. Cerkiew Zaśnięcia Matki Bożej - zbudowana w latach 1847-1855
Zabłudów. The Mother of God in Sleep Orthodox Church – built in 1847-1855

Zabłudów. Kościół rzymskokatolicki pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła, wzniesiony w latach 1805-1840
Zabłudów. The Saint Apostles Peter and Paul Roman Catholic Church, erected in 1805-1840

Zabłudów. Unikatowa wielka drewniana synagoga z 1846 r. – spalona w 1941 r.
Zabłudów. A unique great wooden synagogue from 1846 – burnt in 1941

Zabłudów. Zabytkowy cmentarz i kaplica św. Rocha z 1850 r.
Zabłudów. A historic cemetery and Saint Roch Chapel from 1850

Ziemia najbliższa, zapisana pamięcią trwania – starych ksiąg i kamieni pozostałych po węglach sadyb pożartych przez burzliwy czas, pozostająca w postrzępionych opowieściach niekiedy bajecznych aby trwały nad kołyską nieustannego wzrastania. Wszak miłość ziemi najbliższej dojrzewa przez długie lata.

Ziemia Zabłudowska niejako na skraju puszczy posadowiona, z resztkami zamku i dworu, ze świątyniami których wieże u powracających po latach w rodzinne strony przestrzeni, wywołują przyśpieszone bicie serca, z cmentarzami i urokliwymi zakątkami. Zapisywana we wspomnieniach, epistolografii, zatrzymywana w rodzinnych fotografiach, oswajała swoje tajemnicze zakamarki. Przez wieki wpisana w Wielkie Księstwo Litewskie w pobliżu granic z Koroną, otwierała przez wieki swoje gościnne wierzaje.

W renesansowym założeniu miasta (akt erekcyjny z datą 1553 roku) w bocznych pierzejach dość obszernego Rynku ufundowano kościół i cerkiew, tuż obok zbór protestancki i synagogę wyznawców religii mojżeszowej. Znaleźli w Zabłudowie radziwiłowski schronienie arianie. Wstrząsane wieloma dziejowymi dramatami, trawione pożarami i „morowym powietrzem” trwało miasto w swoich nadziejach. I choć niewiele zabytkowych budowli przetrwało do naszych czasów – pamięć miasta nad Mieletyną (dzisiaj Rudnią) pozostała w archiwaliach rozproszonych w różnych częściach świata, tak trwa powolny proces przywracania pamięci miasta i zabłudowskiej ziemi.

W rysunkach Władysława Pietruka zostały zapisane „ręką grafika” fragmenty miasta i ziemi najbliższej. Choć to zaledwie fragment, to ważne są konotacje, które u wielu wywołają „potrzebę powrotów”. Z powrotów ku rodzinnym progom wysnuwana jest historia najczulsza.

Jan Leończuk

The nearest and dearest land, recorded in the memory of lasting, in old books and rocks being the remains of home quoinns devoured by turbulent time, that still lives in ragged and tattered stories, sometimes in fairy tales, to carry on living over a cradle of inevitable growth. Love to the nearest and dearest land matures for a long time indeed.

The Zabłudów land is somehow settled on the brink of the primeval forest, with the remnants of the castle and the court, with temples whose towers make the heart beat faster of those who return to their homeland after many years, with cemeteries and charming beauty spots. The land recorded in memoirs and letters and retained in family photographs got accustomed to its mysterious recesses. Being a part of the Grand Duchy of Lithuania for several centuries and situated near the border with the Kingdom of Poland, it used to open its hearty doors for centuries.

In the Renaissance foundation of the town (the Foundation act of 1533) Catholic and Orthodox churches were funded in the side frontages, next to which Protestant church and Moses religion believers' synagogue were erected. Arians also found refuge in the Radziwiłł House's Zabłudów. Shuddered with numerous historic dramas, burnt in fires and bubonic plague, the town has always lasted in its hope. Even though few historic buildings have been preserved until our times, the memory of the town on the river Mieletyna (today Rudnia) has remained in the archives scattered in different parts of the world, and thus a slow process of restoring the town and the Zabłudów land's memory has been progressing.

In Władysław Pietruk's drawings, the town's fragments and the nearest and dearest land have been recorded with a "graphic designer's hand". Although it is only a fragment, it is connotations that count, which trigger the "need to return" in many people. The most tender history unravels from the returns home.

Jan Leończuk

Królowy Most 2008

Copyright by Władysław Pietruk, Królowy Most 2008

Wydął:

Władysław Pietruk

16-049 Gródek, Królowy Most 51

Tel. (085) 718 43 18, tel. kom. 665 966 360, e-mail: w.pietruk@wp.pl